

Ahlak, sağlık, devlet, millet, kamu, dñzen, gñvenlik, faşist, sosyalist, bunalım, devrim gibi kavramlar bir topluluk gerçeğinin saptanmasıyla ortaya çıkar.

Bu tür kavramların, duygu yükleri vardır. İnsan olan, faşistten nefret eder. Devletin olmamasını arzular.

Burjuva, bu kavramları karşılık geldikleri duygu yüklerine göre keyfi olarak tanımlar. "Ben sosyalistim" der; "bu bir devrimdir" der. Kendisi ne yapıyorsa ona sosyalistlik, neye devrim diyorsa ona devrim dendiğini söyler. Böylece yapılan tanımlarla, yanlışlanması olanaksızdır.

Bilimsel yaklaşımsa, bu kavramları karşılık geldiği topluluk gerçeğine göre tanımlayıp bilimsel çözümlene ve sınama yapılabilecek bir çerçeveye oturtmaktır. Böylece "ben sosyalisttim", "bu bir devrimdir" gibi önermeler bilimsel olarak yanlışlanabilir hale gelir.

* * *

İnsanlar toplandılar. Kolluk güçleri müdahale etmedi. "Hükümet istifa" diye bağırdılar. Müdahale edildi. Müdahale yasalsa toplanan insanların AK Parti'nin hükümet olmamasını istemeleri, ya milli güvenliği tehdit ediyor ya kamu düzenini bozuyor ya suç işlenmesine yol açıyor ya genel sağlığa dokunuyor ya genel ahlakı bozuyor ya da başkalarının hak ve özgürlüklerini sınırlandırıyor.

Bakıyorum da Taksim'de ya da Kızılay'da toplanıp ya da herhangi bir sokakta, caddede, meydanda toplanıp "hükümet istifa" diye gösteri yapmak müdahaleyi yasal kılacak koşullardan hiç birine uymuyor.

* * *

Mayıs sonunda başlayan ve AK Parti'nin hükümet olmasına karşı milli bir protestoya dönüşen gösteri, yürüyüş ve toplantılar silsilesinde "erkekli-kızlı" gibi yakışsız ifadeler kullanılarak Türkiye'de genel kabul görmeyen güya ahlak ilkeleri yaratıp "genel ahlakın bozulduğu" ima edilmeye çalışıldı.

Bir sorunu olduğunda "komşular koşun" diye bağırarak ne denli komşusunu rahatsız ediyorsa o denli rahatsız olan tek tük insanların "beni rahatsız ediyorlar" diye ihbarını sağlayarak başkalarının özgürlüğünün sınırlandırıldığı ve hakları ihlal edildiği ima edilmeye çalışıldı.

Ancak bir hastanede bulunabilecek yoğunlukta sağlıkçının bulunup özenle çalıştığı, hijyen koşullarına özen gösterilen bir ortamdan "pis kokular geliyor" diye genel sağlığın bozulduğu ima edilmeye çalışıldı.

"Bölücü terör örgütünün liderinin resmi var" diye milli güvenlik sorunu ima edildi.

Mesnetsiz olarak "yakıyorlar yıkıyorlar" diye suç işlenmesine yol açıldığı ima edildi.

Tüm bu iddiaların, müdahalelerle milyonlarca insanın haklarını sınırlayıp özgürlüklerini ellerinden almak için -en iyimser ifadeyle- güçsüz tezler olduğu açıkça ortaya çıkmış durumdadır.

Geriye kalıyor "kamu düzenini bozmak"...

* * *

Sahil boyunca yüzlerce kişi denize girer. Yüzülen denizin özel mülkiyet mantığıyla parsellenmesi, garip bir görüntüye neden olur. Denizde herkesin kendine ait ayrı bir yeri olacaktır ve insan yalnızca kendi parselinde ya da izin verildiği yerlerde durabilecektir. İnsan gün boyu denizde durmadığı için, o anda denize girmeyenlerin yerleri boş kalacaktır. Büyük bir bölümü boş olan denizde sağa sola serpiştirilmiş gibi duran insanlar bulunacaktır. Bunlar, parsellerinin genişliğine göre dar bir alanda sağa sola gitseler de başkalarının parsellerine geçemeyeceklerdir.

Bu garip görüntünün yanı sıra denizin özel kesime ayrılmasında pratik sorunlar da ortaya çıkar. Kendi parseline gitmek için başkalarının parsellerinden geçemeyeceğine göre bazıları parselleri olsa bile denize hiç giremeyecektir. Bu durumda her parseli ulaşımı sağlayacak koridorların açılması uygun olacaktır. Bu koridorlar ya devlet mülkü ya da kamusal alan

olabilir.

Bir deniz kesiti devlet mülküyse bu alanın nasıl kullanılacağını devlet görevlileri belirler. Özel mülkiyetin denizdeki garabetinden kurtulmak için bütün deniz devlet mülkü haline getirilebilir. Bu durumda devlet yetkilerini ellerinde bulunduranlar kendi çıkarlarına göre kimin nerede ne kadar ne biçimde denizde duracaklarını ya da yüzeceklerini belirler. Çıkar elde etmek için yaptıkları, giderek insanları denizden bezdirir. Bir bakmışsın bir bölümünü özelleştirir. Sonra özelleştirdiklerini yeniden devletleştirir. Denizin kirli, dalgalı ve güneşin yakıcı olduğu zamanda yani denize en girilmeyecek zamanda kamuya açar; denize girmenin en uygun olduğu zamanlarda ya kendileri kullanırlar ya da yandaşlarına, çıkar sağladığı insanlara kullandırırılar.

Özel mülkiyet ve devlet mülkü olmanın dışında denizin bir de kamusal alan olma özelliği vardır. Şu anda denizlerin özelliği, kimi aykırı durumlara karşın kural olarak kamusal alan olmalarıdır. Kamusal alana isteyen istediği zamanda ve istediği biçimde girer. Kimileri biraz açılır, kimileri sahile yakın sığ yerlerde durup oyunlar oynarlar. Herkes her yere gidebilir. Tüm bunlar kurallara bağlanmamasına karşın kaotik sonuçlar doğurmazlar. Belli zamanlarda denizdekiler artar; belli tür insanlar denizin belli tür yerlerinde yoğunlaşırlar vs vs. Sonuçta bir kamu düzeni ortaya çıkar. Toplumsal olarak dayatılmış kurallarla belirlenmemiş bu kamu düzeni içinde denize giren insanlar denizin keyfini doyasıya çıkarırlar ve deniz kıyısına bir canlılık gelir.

Kamusal alanda hem özel kesim hem de devlet kendine etkinlik olanağı bulur. Özel kesim kabinler, güneş şemsiyeleri, şezlonglar sunabilir; böylece herkes çok kısıtlı süreler kullanacağı uzun süre atıl kalacak olan bu araçları almak yerine yerinde kiralayarak edinebilirler. Devlet için de görevler belirir. Kamu düzenini korumak ve kamunun güvenliğini sağlamak için önlemler alabilir; bu amaca hizmeten sahile belli aralıklarla cankurtaranlar yerleştirebilir. (Tabii ki cankurtaranlar, hükümetteki partinin emriyle kamu düzenini sağlıyorum diye yüzen insanları engelleyip "bak böyle boğulursun ha" diye kafasını suya batırabilirler; kamu düzeni için buna karşı da bir önlem alınmış olması gerekir.)

Boğulma, yaralanma, zehirlenme durumlarına karşı sağlık hizmetleri verebilir. Yüzme ve benzeri konularda eğitim verebilir. Devlet ve özel kesim olsa da aslolan kamudur.

* * *

Müdahaleci kolluk güçleri Gezi Parkı ve Taksim'den çekildikten sonra kamu düzeninin ne olduğu açık biçimde ortaya çıktı.

Denizde herkes gönlünce yüzerken topluca bakıldığında nasıl düzenli hareketler gözleniyorsa Gezi Parkı'nda herkes istediğini yaparken ne özel mülkiyetin sınırlamaları ne de devletin yaptırımları olmadan kamu düzeni hemen kuruldu. Din, etnisite, cinsiyet, ideoloji ve benzeri ayrımlar çatışma ve dağılma nedeni olmadı, birliği perçinledi. İnsanların toplumsal olarak dayatılmış kurala tabi olmayan hareketleri topluca bir davranışı oluşturdu.

Yalnızca erkekli-kızılı değil, aynı zamanda Alevili-Sünnili, "Milliyetçi"li-"Kürtçü"lü, solculu-sağcılı-futbolculu insanlar birlikte dans ederken gördüğümüz, tam da yasaklarla saklanmaya çalışılan milli birlikti.

* * *

Amerikan filmlerinde olur, görevli polis memuru olan bir kişi bir eve girer ve kadına tecavüz eder.

Diyelim ki kadın kendine tecavüz etmeye kalkışan kişiye direndi ve bulduğu bir bıçağı sapladı. O kişi de silahını çekti ve kadını vurdu.

Bu hipotetik vakıa da polis memuru kimseye tecavüz edemeyeceğine göre tecavüze kalkışan kişiyi her ne kadar polis memuru üniforması giyse de o anda görevli olsa da polis memuru olarak göremeyiz; saldırgandır.

Biri polis memurunun yapamayacağı bir işi yapıyorsa, suç işliyorsa o kişi o eylemde polis memuru değildir.

Kadın görevi başındaki memura direnmemiştir, saldırganına karşı direnmiştir. Yaptıkları kendini savunmadır.

Silah kullandığından saldırganın yaptığı silahlı saldırıdır. Bu kadına yaptığıının cezasını artırır. Bir de görevini kötüye kullanmıştır bu cezayı artırdığı gibi ilaveten de cezalandırılabilir.

* * *

İstanbul'da Taksim, Ankara'da Kızılay gibi meydanlarda gösteri yapmanın, hükümetin istifasını istemenin kamu düzenini bozduğu AK Parti'nin ileri sürdüğü başka neredeyse kimsenin -hatta AK Partililerin önemli bir bölümünün de- benimsemediği olgulara uymayan siyasal bir tezdır.

Kamu düzeninin ne olduğu tüzel ya da özel kişilerin kendilerince tanımlayacakları öznel konulardan değildir. Gözlemleyip saptamak gerekir. Aksi halde siyasal programını anayasal haklara dahi tecavüz ederek nasıl zorla dayattığını göstermeyi kamu düzeni zanneden siyasal bir akımın kamu düzenini devlet otoritesiyle onu da kendisiyle özdeşleştirerek yaptıklarının yol açacağı kaosu kamu düzenini de devlet otoritesini de ne denli ağır biçimde tahrip ettiğine birlikte tanık oluruz.